

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПСИХОЛОГІЯ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

підготовки бакалавра

спеціальності 025 – Музичне мистецтво

освітньо-професійної програми – музичне мистецтво

форма навчання – денна

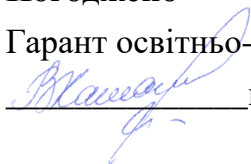
Луцьк – 2022

Силабус нормативного освітнього компонента «ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ» підготовки бакалаврів, галузі знань 02 – **Культура і мистецтво**; спеціальності **025 Музичне мистецтво**; за освітньо-професійною програмою **Музичне мистецтво**;

Розробник: Мітлош Антоніна Василівна, доцент кафедри загальної та клінічної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

кандидат мистецтвознавства, доцент Кашаюк В.М.

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної психології

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Журавльова О.В.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво; 025 Музичне мистецтво; Музичне мистецтво Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/ 3</u>		Рік навчання <u>3</u>
		Семестр <u>5</u> -ий
		Лекції <u>14</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) <u>30</u> год.
		Самостійна робота <u>40</u> год.
	Консультації <u>6</u> год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ППП Мітлош Антоніна Василівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри загальної та клінічної психології

Контактна інформація: мобільний телефон +380661877117; електронна адреса mitlosh.antonina@eenu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 111. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Курс спрямовано на вивчення закономірностей становлення особистості та її соціально-психологічного розвитку, особливостей групового спілкування та міжособистісної

комунікації, механізмах виникнення та розвитку конфліктів, чинників виникнення конфліктів та шляхів їх попередження.

2. Пререквізити

Вивчення дисципліни базується на дисциплінах загального та професійного циклів підготовки попередніх років навчання: основи критичного мислення.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є:

- формування компетентності студентів в галузі психології міжособистісних стосунків;
- сформувати у студентів базову систему наукових знань з психології міжособистісної взаємодії як напряму психологічної науки, сучасних теорій і концепцій щодо психології комунікацій в цілому та міжособистісної взаємодії зокрема;
- сформувати навички аналізу проблем психології міжособистісної взаємодії, які є актуальними у сучасному суспільстві та виробництві;
- підвищити рівень психологічної компетентності студентів у забезпеченні конструктивної поведінки та практичної готовності особистості до аналізу ситуацій міжособистісної взаємодії та управління конфліктами.

Основне завдання навчальної дисципліни – сприяти психологічній підготовленості бакалаврів до професійної діяльності. Після вивчення навчальної дисципліни «Психологія міжособистісної взаємодії» бакалаври повинні набути та отримати **знання**:

- ключових понять, теорій та закономірностей, що складають категоріальний апарат психологічних аспектів міжособистісної взаємодії;
- базових категорій психології міжособистісної взаємодії;
- психологічних механізмів та закономірностей виникнення конфліктів під час міжособистісної взаємодії;
- можливих наслідків неконструктивної взаємодії та деструктивних конфліктів;
- принципів використання психологічних знань для успішної міжособистісної взаємодії та конструктивного управління конфліктами, які виникають у соціальному середовищі та виробництві;

уміння:

- конструктивно аргументувати власні погляди на актуальні проблеми під час міжособистісної взаємодії;
- вміти застосовувати техніки регуляції емоційної напруги під час міжособистісної взаємодії;
- вміти застосовувати техніки ведення переговорного процесу;
- вміти домовлятися та працювати у команді;
- аналізувати чинники виникнення конфліктів у соціальному середовищі;
- аналізувати та діагностувати сигнали конфлікту, які виникають під час взаємодії;
- володіти методами психічної саморегуляції особистості;
- використовувати психологічні знання при реалізації професійних функцій.

4. Результати навчання (Компетентності)

Основним результатом навчання є знання та розуміння предметної області психології міжособистісної взаємодії та здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у професійній галузі, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

- ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- ФК 14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- ФК 15. Здатність здійснювати менеджерську / аранжувальну діяльність у сфері музичного мистецтва.

Програмні результати навчання :

ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

ПРН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській діяльності.

ПРН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

5. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни представлена у вигляді таблиці 2 (для денної форми навчання).

Таблиця 2

ДФН

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лек.	Практи чні	Сам. роб.	Конс.	Форма
						контролю
Змістовий модуль 1. Поняття, структура, чинники успішної міжособистісної взаємодії.						
Тема 1. Об'єкт, предмет і методи психології міжособистісної взаємодії.	7	1	2	4		ДС
Тема 2. Поняття та чинники успішної міжособистісної взаємодії.	10	2	4	4		ДС
Тема 3. Забезпечення процесу комунікації. Структура спілкування.	8	2	2	4		РМГ
Тема 4. Ефекти соціальної перцепції у процесі міжособистісної взаємодії	13	2	4	4	3	РМГ
Тема 5. Вміння слухати. Техніки активного слухання. Техніки переконання.	9	1	4	4		ІРС
Разом за модулем 1	47	8	16	20	3	50
Змістовий модуль 2. Психологія попердження, профілактики та управління конфліктами у міжособистісній взаємодії						
Тема 6. Психологія управління конфліктом, основні поняття та категорії.	7	1	2	4		РК
Тема 7. Причини виникнення конфліктів.	7	1	2	4		РК
Тема 8. Аналіз та структура конфлікту.	9	1	4	4		РК
Тема 9. Методи управління конфліктами.	7	1	2	4		РМГ
Тема 10. Переговори, фасилітація, медіація та арбітраж.	13	2	4	4	3	РМГ
Разом за модулем 2	43	6	14	20	3	50
Всього годин/ Балів	90	14	30	40	6	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Об’єкт, предмет і методи психології міжособистісної взаємодії
2. Поняття та чинники успішної міжособистісної взаємодії.
3. Забезпечення процесу комунікації.
4. Структура спілкування
5. Ефекти соціальної перцепції у процесі міжособистісної взаємодії
6. Вміння слухати. Техніки активного слухання.
7. Техніки переконання.
8. Поняття конфлікту, функції, типологія та форми конфліктів.
9. Чинники виникнення конфліктів.
10. Механізми виникнення конфліктів.
11. Теорії дослідження конфліктів: психоаналіз, біхевіоризм, когнітивні підходи.
12. Первинна та вторинна психопрофілактика конфліктної поведінки.
13. Конфліктогенна та синтонна поведінка учасників конфлікту.
14. Конфліктна особистість, типи конфліктних людей, чинники підвищеної конфліктності особистості.
15. Картографія як метод управління конфліктами.
16. Переговори, фасилітація, медіація, арбітраж.
17. Коучинг як способи управління та вирішення конфліктів у діловій сфері.
18. Тренінг конструктивної взаємодії у конфлікті.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Вимоги викладача:

- обов’язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки)

на консультаціях;

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;

- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);

- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюються в діапазоні від 0 до 7 балів): 7 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. 4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки. 2 бали – завдання виконане частково, допущені значні помилки. 0 балів – завдання не виконане. Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання. Також студенти протягом занять можуть отримати бали за доповнення та активну роботу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних

робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

На залік виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Об'єкт, предмет і методи психології міжособистісної взаємодії
2. Поняття та чинники успішної міжособистісної взаємодії.
3. Забезпечення процесу комунікації.
4. Структура спілкування.
5. Ефекти соціальної перцепції у процесі міжособистісної взаємодії
6. Вміння слухати. Техніки активного слухання.
7. Техніки переконання.
8. Поняття командотворення. Ознаки успішних команд.
9. Сучасні технології творення та розвитку успішних команд.
10. Копінг-поведінка. Класифікація копінг-стратегій.
11. Толерантність. Комунікативна толерантність особистості.
12. Поняття конфлікту. Позитивні та негативні функції організаційних конфліктів.
13. Конфліктна ситуація і конфлікт. Типи конфліктних ситуацій в організації.
14. Конфліктогенна та синтонна поведінка.
15. Техніки регуляції емоційної напруги під час взаємодії.
16. Теорії механізмів виникнення конфліктів в організації (формули А, Б, В).
17. Специфіка міжгрупових та внутрішньогрупових конфліктів.
18. Види організаційних конфліктів.
19. Структура конфлікту.
20. Моделі поведінки особистості в конфлікті.
21. Стратегії поведінки особистості в конфлікті за Томасом-Кілменом.
22. Конфліктність, конфліктна особистість. Типи конфліктних особистостей
23. Основні поняття управління конфліктами (управління конфліктами, врегулювання конфлікту, завершення конфлікту, вирішення конфліктів, згода).
24. Методи управління організаційними конфліктами.
25. Картографія організаційного конфлікту.

26. Чинники успішного врегулювання конфліктів.
27. Конструктивний або деструктивний розвиток конфліктів.
28. Даїгностика і прогнозування конфліктів в організації.
29. Психопрофілактика і попередження конфліктів в організації.
30. Способи конструктивного управління конфліктами: переговори, медіація, арбітраж, коучинг.
31. Переговори. Етапи переговорів.
32. Психологічна, організаційна, змістова і тактична підготовка до переговорів.
33. Методи підготовки і ведення переговорів. Тактичні прийоми ведення переговорів.
34. Медіація як метод управління конфліктом в організації. Модель медіації.
35. Арбітраж у вирішенні конфлікту. Модель арбітражу.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Мітлош А.В. Копінг-стратегії у міжособовій взаємодії // Соціально-психологічна компетентність персоналу у сфері публічного управління [Текст] : монографія / Кол. авт. : О. В. Лазорко, О. В. Кихтюк, А. В. Кульчицька [та ін.] / за заг. ред. О. В. Лазорко, Т. В. Федотової. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 40-57, 104-126.
2. Комунікативна толерантність школяра: навчально-методичний посібник / Мітлош А.В. Романенко О.К. – Луцьк: Луцька гімназія № 18 Луцької міської ради Волинської області, 2016. – 109 с.
3. Стилї спілкування вчителів у шкільних конфліктах / Редчук О., Мітлош А.В. // Актуальні проблеми загальної та соціальної психології: Зб.наук.статей / За ред. Л.В.Засекіної, Т.В.Федотової, А.Б.Мудрик, А.В.Кульчицької, А.В.Мітлош. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – С. 77-80.
4. Теорія та практика психологічного тренінгу: навчально-методичний посібник / за ред. д. психол. н., проф. Л.В. Засекіної. Авт. кол. : З.Ю. Крижановська, А.В. Кульчицька, А.В. Мітлош, А.Б. Мудрик, О.А. Соловей, Т.В. Федотова, О.Я. Феніна, Х.Ю. Шишкіна; уклад. Л.С. Куренчук. – Луцьк : СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2014. – 136 с. (1 ум. друк арк.).
5. Стратегії поведінки майбутніх психологів у міжособистісних конфліктах / Мітлош. А., Шпур Л. // Актуальні проблеми соціалізації особистості : Матеріали II науково-практичного семінару / За заг. ред. Л.В.Засекіної. – Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2015. – С. 103-105.
6. Тренінг командотворення у системі підвищення кваліфікації державних службовців як запорука їхньої професійної успішності / Мітлош А.В., Федотова Т.В. // Психологія професійної безпеки : матер. міжнар. наук.-практ.конф. (м. Луцьк, 20-21 березня 2015 р.) / уклад. Ж.П. Вірна. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – С. 70-72.
7. Психологічні особливості лідерської обдарованості: концепції, діагностика, тренінги : монографія / А. В. Мітлош, В. О. Моляко, Бажанюк В.С.. – К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. – 290 с.
8. Горбунова В.В. Психологія командотворення : Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд : монографія / В.В. Горбунова – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 380 с.
9. Долинська Л.В. Психологія конфлікту: навчальний посібник / Л.В. Долинська. – К.: Каравела, 2010. – 304 с.
10. Калаур С.М. Соціальна конфліктологія: Навчальний посібник. / Калаур С.М., Фалинська З.З. – Тернопіль: Астон, 2010. – 360 с.
11. Ложкін Г.В. Психологія конфлікту: теорія сучасна практика: Навчальний посібник / Г.В. Ложкін, Н.И. Повякель – К.: Професіонал, 2007. – 415 с.
12. Гоулман Д. Емоційний інтелект / Деніел Гоулмен; пер. з англ. С.-Л. Гумецькоїю – Х.: Віват, 2018. – 512 с.
13. Гоулдстон М. Я чую вас наскрізь! Як порозумітися з будь-ким / Марк Гоулстон; пер. з англ. А. Жищинської. – 2-е вид. – Дніпро: Моноліт, 2020. – 248 с.
14. Сігел. Д. Секрети мозку. 12 стратегій розвитку емоцій дитини / пер. з англ. Арини Борщ. – К. : Наш формат, 2017. – 192 с.
15. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря

- Сікорського, 2019. 254 с. Режим доступу:
<https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27765/1/Social-psychology.pdf>
16. Столяренко О.Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
 17. Яхно Т.П. Конфліктологія та теорія переговорів. Навчальний посібник. / Яхно Т.П., Куревіна І.О. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 168 с.